

N:o 162.

Herr **Johan Jönsson**: *Om åtskilliga ändringar i gällande Bränvinstillverknings-förordning.*

Med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående bränvinsbränningen i Riket och den deruti äskade skatteförhöjningen med 10 öre per kanna, för att derigenom till en del fylla statsbristen, så vill jag i stället föreslå, att dagliga minimi-tillverkningsbeloppet måtte blifva nedsatt till hundra kannor i stället för det nuvarande, nemligen tre hundra kannor, emedan jag är öfvertygad om, att tillverkningsbeloppet då skulle blifva större och den äskade skatteförhöjningen derigenom vinnas. De mindre bemedlade jordbrukarne kunde då med ringare rörelsekapital begagna sig af bränvinstillverkningen, än hvad nu är förhållandet, i synnerhet som ett allmänt klander är rådande bland många jordbrukare i de orter, der potatis med fördel odlas; och jag kan icke fatta hvarför de icke skulle få idka ett industriellt företag, utan att vara skyldige att drifva det i så stor skala, då de vilja underkasta sig samma beskattningsgrunder som de större; men häremot invänder troligtvis någon: det lönar sig icke att hålla kontrollör för så ringa tillverkningsbelopp. Detta är en sanning, så länge kontrollörsbefattningen är så ordnad och aflönt som den nu är, men det är orättvist, att de mindre men varsamme jordbrukarne, som kunna odla ett och två hundra tunnor potatis, endast för kontrollkostnaderna skola vara utestängda från bränvinsbränningen. Och detta blott derföre att de icke vilja slå sig ut och drifva det i så stor skala, då vi lefva i en tid, som visar att försigtighet är af behofvet påkallad. Nu nödgas dessa i de flesta fall transportera sina produkter 3 å 4 mil och sälja dem till de större bränvinstillverkarne för ett jemförelsevis lägre pris, än hvad de annars kunde beräkna, om de fingo efter förutnämnda grunder använda dem till deras största fördel, nemligen: att derigenom förbättra sin ladugårdsskötsel och sitt jordbruk. Den tomma frasen återstår visst, att de kunna bilda bolag, men man ser huru bedröfligt det ofta går med bolag, huru den ena bolagsmannen ruinerar den andra, och dessutom den, som kän-

ner något närmare till dessa förhållanden, måste medgifva, att merendels på de flesta ställen, der ett bränneri på hundra kannors daglig tillverkning någon tid med fördel kunde drivas, äro lokala hinder, för bildande af bolagsbränneri å tre hundra kannor, så öfvervägande att bolag ej kan komma i fråga.

För att afhjelpa dessa olägenheter ville jag föreslå:

1:o) Inbesparing af kontrolleffekter och dermed förenade dyra kontrollörsresor till och från länets residensstad.

2:o) Att bränvinstillverkarne, så väl större som mindre, vore skyldiga att anskaffa behörigen justerade kontrolleffekter, sådana som nu begagnas eller framdeles kunna blifva förordnade, med undantag af låsen, som kontrollören sjelf bör anskaffa.

3:o) Vid brännerier af mindre än tre hundra kannors daglig tillverkning vare tillverkarne skyldige att skaffa sprithållare, så stor att den rymmer trenne dagars tillverkning, så att afmätning ej behöfver förrättas mer än hvar tredje dag, hvarigenom inbesparing af vittnesdagar vinnes.

4:o) Att alla kontrollörer så väl som vittnen utses bland kommunens rättsinnige män, å allmän kommunalstämma, som med utdrag af stämmoprotokollet böra infinna sig hos närmaste domhafvande, för att aflägga sanningsed, hvarefter det åligger domhafvanden att utfärda fullmakt och underrätta landshöfdinge-embetet derom; och bör kontrollör eller vittne vid sedan skedd utnämning ej med edgång vidare besväras, utan efter erhållen utnämning vara lagligen skyldig att sig i rätten tid vid bränneriet inställa.

5:o) Der flera brännerier finnas på en mils omkrets bör en kontrollör hafva tillsyn öfver och uppmätning å trenne brännerier; men om det är mer än en qvarts mil mellan något af dem, åligge det tillverkaren att lemna skjuts från sitt till närmaste bränneri mot ersättning af 80 öre milen. Ingen kontrollör bör erhålla per dag mer än tre Riksdaler för ett bränneri, fyra för två och fem för tre. Vittnenas aflöning bör nedsättas till en Riksdaler per dag, emedan härtill begagnas alltid närboende personer, och böra så väl kontrollörs som vittnes förordnanden så affattas, att ej nytt förordnande behöfver utfärdas hvar fjortonde dag, ty det är endast att sysselsätta domhafvanden eller landssekreteraren och betunga kontrollörerna med onödiga utgifter. Denna anordning gifver lika stor säkerhet för Statens rätt, men besparar många tusende Riksdaler.

Jag har icke varit i tillfälle att bestämdt på siffran kunna uppgifva de besparingar, som genom en sådan kontrollörsorganisation, hvilken här of-

van blifvit påpekad, skulle kunna åstadkommas, dock tror jag mig icke öfverdrifva, om jag antager 125,000 Riksdaler.

På grund af hvad jag här ofvan haft äran anföra, vågar jag härmed vördsamt föreslå:

- a) att dagliga minimi-tillverkningsbeloppet måtte nedsättas till etthundra kannor;
- b) att kontrollör så väl som vittne utses å allmän kommunalstämma samt aflägga sannings-ed inför närmaste domhåfvande;
- c) en lönereglering efter här ofvan anförda grunder.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1870.

Johan Jönsson.

N:o 163.

Af Herr **P. M. Gunnarsson**: *Med förslag till bestämmelser, till förtydligande af hvad som blifvit stadgadt i Riksdagsordningens 14 §.*

Då det visat sig vid val af riksdagsmän till innevarande riksdag, att klagomålen öfver desamma, långt ifrån att hafva minskats, tvärtom, i jemförelse med föregående val under det nya statskicket, fast mera ökats och vid flera tillfällen uppkommit till följd af tvekan om grundlagens rätta förstånd, och då dessa klagomål, der valen blifvit upphäfdade, onekligen medfört både kostnader och tidsförlust för de väljande, synnerligast vid de medelbara valen på landet, så tillåter jag mig att här framlägga förslag till undanrödjande af ett tvisteämne, som flerstädes förekommit, och äfven inom mitt kommitentskap gifvit anledning till klagomål.